

TEZA:

1. Obwiniony radca prawny nie rozliczył się z pokrzywdzonym z pobranej od niego kwoty 13.000 zł w związku z zamiarem prowadzenia kancelarii prawnej w formie spółki partnerskiej (nie doszło do zarejestrowania spółki), czym popełnił delikt dyscyplinarny.
2. Obwiniony radca prawny nie zwrócił pokrzywdzonym: radcy prawnemu i adwokatowi zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu pomimo wezwania. Jest to czyn nie liczący z godnością zawodu radcy prawnego.

WO-39/22

ORZECZENIE

z dnia 8 czerwca 2022 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: S WSD Rafał Rybnik

Sędziowie: S WSD Paweł Libertowski
S WSD Dariusz Smejda /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Alicji Kujawy

po rozpoznaniu w dniu 08 czerwca 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego D. P. (...)

obwinionego o czyn z art. 64 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

na skutek odwołania wniesionego przez obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP z dnia 22 czerwca 2021 r., wydanego w sprawie o sygn. akt: D 10/20

orzeka:

1. uchyla pkt. 2., 4., 5., i 6 zaskarżonego orzeczenia i w tym zakresie umarza postępowanie;
2. uchyla pkt 11. zaskarżonego orzeczenia;
3. zmienia punkt 9. zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że na podstawie art. 65 ust. 2a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych orzeka zakaz wykonywania patronatu na czas 5 (pięciu) lat;

4. zmienia punkt 10. zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że na podstawie art. 65¹ ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych rozwiązuje karę łączną wymierzoną za orzeczone w pkt. 1., 3., 7. i 8. kary pieniężne i w to miejsce wymierza obwinionemu radcy prawnemu karę łączną w postaci kary pieniężnej w wysokości 23.000 (dwadzieścia trzy tysiące) złotych;
5. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżone orzeczenie w mocy;
6. zasądza od obwinionego koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 3.000,00 (słownie: trzy tysiące) zł płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych Warszawie.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych złożył w dniu 28 stycznia 2020 r. wniosek o ukaranie radcy prawnego D. P., wpisanego na listę radców prawnych pod numerem (...), zarzucając mu, iż:

- 1) w okresie od dnia 21 września 2018 r. do dnia 13 stycznia 2020 r. w (...), mimo kierowanych wezwań do zapłaty, nie zwrócił D. B. kwoty 13.000,00 zł, zapłaconej mu w oparciu o postanowienia porozumienia zawartego w dniu 6 grudnia 2016 r. mimo iż ziściła się przesłanka statuująca obowiązek zwrotu D. B. ww. kwoty w okolicznościach, że pozostałe strony umowy spółki partnerskiej nie poniosły kosztów w wysokości co najmniej 13.000,00 zł. w związku z zamiarem rozpoczęcia prowadzenia projektu wspólnej kancelarii prawnej, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;
- 2) mając świadomość i wiedzę, że projekt prowadzenia działalności w formie spółki partnerskiej nie będzie realizowany, nie poinformował o tej okoliczności D. B., czym wprowadził go w błąd co do realizowania projektu prowadzenia działalności w ww. formie, co skutkowało tym, że D. B. zawarł z D. P. w dniu 6 grudnia 2016 r. w (...) porozumienie, w ramach którego zapłacił na rzecz D. P. kwotę 13.000,00 zł. tytułem rekompensaty za rezygnację z udziału w spółce partnerskiej, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;
- 3) w okresie od 17 sierpnia 2016 r. do dnia 13 stycznia 2020 r. w (...), mimo kierowanych do niego próśb lub wezwań, nie przekazał wspólnikom spółki partnerskiej – radcy prawnemu K. K.,

radcy prawnemu A. J. G. i adwokat A. G. egzemplarza umowy spółki, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1. Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

4) w okresie przynajmniej od dnia 1 marca 2017 r. do co najmniej dnia 6 marca 2017 r. w (...), mimo kierowanych do niego próśb i wezwań, nie usunął ze strony internetowej www.dap-kancelaria.pl danych osobowych i informacji dotyczących adwokat A. G., radcy prawnego A. J. G. oraz radcy prawnego K. K., tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

5) w okresie przynajmniej od dnia 13 lutego 2017 r. do co najmniej dnia 6 marca 2017 r. w (...) na stronie internetowej www.dap-kancelaria.pl podawał niezgodnie z rzeczywistością informacje o osobach wchodzących w skład zespołu Kancelarii tzn. na przedmiotowej stronie widniały informacje, że adwokat A. G. oraz radcowie prawni A. J. G. i K. K. wchodzi w skład zespołu Kancelarii, gdy w rzeczywistości osoby te nie współpracowały już z Kancelarią, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

6) w okresie między listopadem 2016 r. a lutym 2017 r. w (...) groził adwokat A. G., radcy prawnemu A. J. G. i radcy prawnemu K. K. tym, że jeśli nie zawrą ze spółką pod firmą (...) Sp. z o.o. w (...). umowy o współpracy, wbrew ich woli zarejestruje spółkę partnerską, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

7) w okresie od dnia 21 kwietnia 2017 r. do dnia 13 stycznia 2020 r. w (...) nie zwrócił adwokat A. G., mimo jej żądania, zaświadczenia o prawie wykonywania przez nią zawodu adwokata, a w okresie nie później niż od maja 2017 r. do dnia 13 stycznia 2020 r. w (...) nie zwrócił radcy prawnemu A. J. G., mimo jej żądania, zaświadczenia o prawie wykonywania przez nią zawodu radcy prawnego, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

8) w okresie od dnia 31 sierpnia 2018 r. do chwili obecnej nie zawiadamiał Rady Okręgowej izby

Radców Prawnych o kolejnych zawieszeniach i wznowieniach prowadzenia działalności gospodarczej w formie kancelarii radcy prawnego, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

Obwiniony nie wniósł odpowiedzi na wniosek o ukaranie.

Przesłuchany w dniu 12 stycznia 2020 r. nie przyznał się i odmówił składania wyjaśnień. Na rozprawie w dniu 30 listopada 2020 r. podtrzymał swoje stanowisko, tj. nie przyznał się do zarzucanych mu czynów i odmówił składania wyjaśnień.

Po rozpoznaniu zarzutów na rozprawach w dniach 30 listopada 2020 r., 18 stycznia, 26 stycznia, 12 marca, 19 marca i 22 czerwca 2021 r. zapadło orzeczenie w którym Sąd dyscyplinarny I instancji: uznał obwinionego za winnego czynów opisanych we wniosku o ukaranie w punktach 1-8 i wymierzył mu za czyn opisany w punkcie 1. wniosku o ukaranie - karę pieniężną w kwocie 13.000 zł, za czyn opisany w punkcie 2. wniosku - karę pieniężną w kwocie 4.000 zł, za czyn opisany w punkcie 3. wniosku - karę pieniężną w kwocie 4.000 zł, za czyn opisany w punkcie 4. wniosku - karę nagany, za czyn opisany w punkcie 5. - karę nagany, za czyn opisany w punkcie 6. wniosku o ukaranie - karę zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 18 (osiemnastu) miesięcy, za czyn opisany w punkcie 7. wniosku - karę pieniężną w kwocie 4.000 zł i za czyn opisany w punkcie 8. wniosku o ukaranie - karę pieniężną w kwocie 5.000 zł. Dodatkowo OSD orzekł wobec obwinionego zakaz wykonywania patronatu na czas 10 (dziesięciu) lat. Następnie na podstawie art. 651 ust. 1 ustawy o radcach prawnych kary pieniężne orzeczone w pkt. 1,2, 3,7 i 8 połączył i jako karę łączną wymierzył obwinionemu radcy prawnemu karę pieniężną w wysokości 24.000 zł. W myśl dyspozycji art, 651 ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych OSD kary orzeczone w punktach 4-5 połączył w ten sposób, że orzekł jako karę łączną karę nagany. Od obwinionego zasądzono także koszty postępowania dyscyplinarnego w kwocie 3.000 zł.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

W 2016 r. obwiniony zamieścił w internecie ogłoszenie, że poszukuje osób do wspólnego projektu prowadzenia działalności w ramach spółki partnerskiej. Osoby zainteresowane tą formą współpracy, w tym m.in. pokrzywdzeni: doradca podatkowy D. B., adwokat A. G., radca prawny A. J. G. i radca prawny K. K. spotykały się z obwinionym w jego kancelarii, która mieściła się wówczas przy ul. (...) . W sierpniu-wrześniu 2016 r. doszło do zawarcia i podpisania umowy spółki partnerskiej przez obwinionego z pokrzywdzonymi. Umowa ta została podpisana w ilości egzemplarzy równej liczbie partnerów plus jeden egzemplarz. Wszystkie egzemplarze umowy zatrzymał obwiniony i żaden z pokrzywdzonych nie otrzymał egzemplarza umowy spółki partnerskiej. Zgodnie z postanowieniami umowy spółki partnerskiej, partnerzy mieli wnieść

wkład w wysokości 4.000 zł i potem ponosić comiesięczne koszty w wysokości 2.460 zł brutto. 26 października 2016 r. D. B. przesłał drogą mailową wypowiedzenie umowy spółki. Po tym wypowiedzeniu obwiniony przekazał D. B., że ponieważ jest zawiązana umowa spółki to winien on zapłacić jakąś kwotę tytułem rekompensaty za rezygnację z uczestnictwa w spółce. Obwiniony miał świadomość i wiedzę, że projekt prowadzenia działalności w formie spółki partnerskiej nie będzie realizowany, nie poinformował jednak o tej okoliczności D. B., czym wprowadził go w błąd co do realizowania projektu w ww. formie, co skutkowało tym, że D. B. zawarł z D. P. w dniu 6 grudnia 2016 r. w (...) porozumienie, w ramach którego zapłacił na rzecz D. P. kwotę 13.000 zł tytułem rekompensaty za rezygnację z udziału w spółce partnerskiej, W późniejszym okresie D. B. powziął informację, że spółka partnerska nie została zgłoszona do rejestracji, nie powstała. Wówczas, w związku z treścią § 7 ust. 1 Porozumienia, który stanowił, że jeżeli pozostali wspólnicy spółki nie poniosą kosztów w wysokości co najmniej 13.000 zł w związku z zamiarem rozpoczęcia prowadzenia wspólnej kancelarii prawnej – to porozumienie ulegnie rozwiązaniu, a obwiniony zwróci pobraną kwotę 13.000 zł, wezwał on obwinionego do zwrotu kwoty 13.000 zł, której jednakże obwiniony nie zwrócił od dnia 21 września 2018 r. do dnia 13 stycznia 2020 r., pomimo kierowanych do niego wezwań do zapłaty.

Koncepcja prowadzenia działalności w formie spółki partnerskiej zaczęła upadać na przełomie października i listopada 2016 r. Obwiniony informował pokrzywdzonych, że ze względów finansowo-księgowych w jego ocenie łatwiej jest zawrzeć umowę o współpracę ze spółką z o.o., którą on zakupił i był jej udziałowcem niż prowadzić działalność w formie spółki partnerskiej. Obwiniony odbył ze wszystkimi pokrzywdzonymi, oprócz D. B., rozmowy celem przekonania ich do koncepcji współpracy z jego spółką z o.o. (...) zostały zawarte pomiędzy (...) sp. z o.o. w (...), reprezentowaną przez obwinionego jako Prezesa Zarządu a A. G., A. J. G. i K. K. umowy o współpracy. Pokrzywdzeni nie byli wspólnikami (...) sp. z o.o. w (...).

Obwiniony groził A. G., A. J. G. i K. K., że jeżeli nie zawrą umowy o współpracy z (...) sp. z o.o., on, wbrew ich woli zarejestruje spółkę partnerską. Obwiniony, w szczególności w okresie od 17 sierpnia 2016 r. do 13 stycznia 2020 r. w (...), mimo kierowanych do niego próśb lub wezwań, nie przekazał wspólnikom spółki partnerskiej – radcy prawnemu K. K., radcy prawnemu A. J. G. i adwokat A. G. egzemplarza umowy spółki partnerskiej, które te podpisały i pozostawiły u obwinionego – co działało jako środek nacisku na pokrzywdzone, aby zawarły umowy współpracy z (...) sp. z o.o.

Umowa o współpracę nie była należycie wykonywana ze strony obwinionego a obwiniony nie traktował pokrzywdzonych lojalnie i koleżeńsko. Spowodowało to wypowiedzenie umów o

współpracy przez w/w pokrzywdzone.

Obwiniony pomimo wezwań i próśb przynajmniej od 1 marca 2017 r. do co najmniej 6 marca 2017 r. nie usunął ze strony internetowej www.dap-kancelaria.pl danych osobowych i informacji dotyczących adwokata A. G., radcy prawnego A. J. G. i radcy prawnego K. K..

Na stronie internetowej www.dap-kancelaria.pl w okresie przynajmniej od 13 lutego 2017 r. do co najmniej 6 marca 2017 r. obwiniony podawał niezgodne z rzeczywistością informacje o osobach wchodzących w skład zespołu kancelarii – na stronie tej widniały informacje, że adwokat A. G., radca prawny A. J. G. radca prawny K. K. wchodzi w skład zespołu kancelarii, podczas gdy w rzeczywistości osoby te nie współpracowały już z kancelarią.

Obwiniony w okresie od dnia 21 kwietnia 2017 r. do 13 stycznia 2020 r. nie zwrócił adwokat A. G. i radcy prawnemu A. J. G., pomimo ich żądań, zaświadczeń o prawie do wykonywania przez nie zawodu odpowiednio adwokata i radcy prawnego.

Obwiniony wykonując zawód w formie indywidualnej kancelarii prawnej cyklicznie zawiesza prowadzoną w tej formie działalność gospodarczą i ją wznowia, nie informując o tym Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych, pomimo obowiązku wynikającego z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych. Obwiniony w okresie od dnia 31 sierpnia 2018 r. do chwili sporządzenia wniosku o ukaranie nie zawiadamiał Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych o kolejnych zawieszeniach i wznowieniach prowadzenia działalności gospodarczej w formie kancelarii radcy prawnego.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dowodów przeprowadzonych na rozprawie, w tym z dokumentów wskazanych we wniosku o ukaranie, zeznań pokrzywdzonych, przy czym w związku z niestawiennictwem pokrzywdzonej A. G., Sąd na podstawie art. 291 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych odczytał w odpowiednim zakresie jej zeznania złożone w postępowaniu przygotowawczym. Zeznania pokrzywdzonych były szczegółowe, spójne i konsekwentne oraz dawały szczegółowy obraz sytuacji oraz działań i zaniechań obwinionego, co w połączeniu z analizą pozostałych dowodów pozwoliło Sądowi na dokładne ustalenie stanu faktycznego i następnie ocenę czynów obwinionego. Po przeprowadzeniu rozprawy, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego winnym zarzucanych mu czynów. W ocenie Sądu I instancji, obwiniony, swoim postępowaniem naruszył szereg norm wynikających z przywołanych powyżej przepisów, tj. art. 64 ust.1 w związku z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

Wymierzając obwinionemu kary pieniężne za wskazane przewinienia, Sąd wziął pod uwagę, że naruszenia zasad etyki oraz obowiązków zawodowych miały charakter poważny. Obwiniony postępował sprzecznie nie tylko z obowiązującym prawem, zasadami etyki, ale naruszył także godność zawodu radcy prawnego, a jego bierna, czy wręcz lekceważąca postawa wobec prawa i pokrzywdzonych pozostawała w całkowitej sprzeczności z istotą zawodu radcy prawnego. Obwiniony wykonując zawód radcy prawnego winien zgodnie z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym. Brak realizacji obowiązku płatniczego, niewywiązywanie się przez obwinionego z zobowiązań kontraktowych, wprowadzanie współników w błąd, jego niegodne zachowanie w ocenie OSD skutkowało uznaniem go winnym wszystkich zarzucanych czynów.

Od powyższego orzeczenia odwołanie wniósł obwiniony. Zaskarżonemu orzeczeniu w pierwszej kolejności zarzucił rażące naruszenie treści art. 423 § 1 k.p.k. oraz art. 424 § 1-2 kpk w zw. z art. 99a § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt. 1 ustawy o radcach prawnych, polegające na sporządzeniu wadliwego uzasadnienia wydanego orzeczenia, z uwagi na fakt, iż nie zostało ono sporządzone na formularzu według wzoru określonego przez Ministra Sprawiedliwości.

W dalszej kolejności obwiniony zarzucił:

1. na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych błąd w ustaleniach faktycznych mając wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu, że:
  - do zwrotu kwoty 13.000 zł nie doszło, mimo ziszczenia się przesłanki statuującej obowiązek zwrotu na rzecz D. B. ww. kwoty, podczas gdy według obwinionego przesłanka taka nie ziszczała się z uwagi na okoliczność, że pozostałe strony umowy spółki partnerskiej zawarły w ramach projektu wspólnej kancelarii prawnej umowy o współpracy ze spółką (...) sp. z o.o., stały się dłużnikami tejże spółki z o.o. a roszczenia tej spółki wobec współników przewyższają kwotę 13.000 zł i że zobowiązania te nie wygasły, a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny potwierdzający tę okoliczność;
  - do zwrotu kwoty 13.000 zł nie doszło, mimo ziszczenia się przesłanki statuującej obowiązek zwrotu na rzecz D. B. ww. kwoty, podczas gdy według obwinionego przesłanka taka nie ziszczała się z uwagi na okoliczność, że nie ustalono w jakiej konkretnej dacie miało dojść do rozwiązania porozumienia z dnia 6 grudnia 2016 r., nie przeprowadzono wykładni oświadczeń woli stron tegoż porozumienia, nie ustalono czy D. B. przysługiwało w ogóle wymagalne roszczenie cywilne o zapłatę przedmiotowej kwoty, a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny na tę okoliczność;

- obwiniony miał w dniu 6 grudnia 2016 r. świadomość i wiedzę, że projekt prowadzenia działalności w formie spółki partnerskiej nie będzie realizowany i nie poinformował o tej okoliczności D. B., czym wprowadził go w błąd, podczas gdy obwiniony uprzedził D. B. o tym, że strony rozważają zmianę formy prowadzonej działalności, a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny na tę okoliczność;
  - w okresie wskazanym w treści zarzutu obwiniony nie przekazał wspólnikom spółki partnerskiej egzemplarza umowy, podczas gdy egzemplarze umowy zostały zniszczone zgodnie z żądaniem wspólników, a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny na tę okoliczność;
  - obwiniony nie usunął ze strony internetowej danych osobowych i informacji dotyczących pokrzywdzonych we wskazanym w orzeczeniu terminie i że w ogóle dopuścił się tego czynu wobec A. G. oraz K. K., że dane te nie były zgodne z rzeczywistością, podczas gdy dane te wynikały wprost z umów o współpracy, a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny na tę okoliczność;
  - obwiniony groził osobom wskazanym w treści zarzutu tym, że zarejestruje spółkę partnerską podczas, gdy zachowanie obwinionego miało postać przedstawienia alternatywnych sposobów realizacji projektu wspólnej kancelarii w odniesieniu do jego formy, a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny na tę okoliczność;
  - w okresie wskazanym w treści zarzutu obwiniony nie zwrócił A. G. oraz A. G. zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu, w sytuacji gdy zaświadczenia te zostały zniszczone zgodnie z żądaniem ww., a w sprawie nie został przedstawiony żaden dowód przeciwny na tę okoliczność;
2. na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych obrażę przepisów postępowania mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:
- art. 7 k.p.k. przez dowolną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego polegającą w szczególności na pominięciu przez sąd I instancji w swych rozważaniach korespondencji pomiędzy D. B. i A. G. z której wynika, że roszczenia spółki (...) Sp. z o.o. w (...) przybrały charakter sporny i w okresie pomiędzy 21 września 2018 r. a 13 stycznia 2020 r. nie była możliwa kategorierna ocena, czy te pozostałe strony poniosą koszty adekwatne do kosztów poniesionych przez D. B.;
  - art. 7 k.p.k. przez dowolną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego polegającą w szczególności na pominięciu przez sąd I instancji w rozważaniach zeznań D. B., z których wynika, że obwiniony poinformował go przed zawarciem porozumienia z dnia 6 grudnia 2016 r. o możliwości zmiany formy realizacji projektu wspólnej kancelarii prawnej;

- art. 7 k.p.k. przez dowolną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego polegającą w szczególności na pominięciu przez sąd I instancji w rozważaniach, że z treści porozumienia z dnia 6 grudnia 2016 r. w ogóle nie wynika forma prawna w jakiej ostatecznie będzie realizowany projekt wspólnej kancelarii, co było celowym zabiegiem uzgodnionym przez strony, a w konsekwencji nie było możliwe przyjęcie, że D. B. został wprowadzony w błąd co do formy realizacji tego przedsięwzięcia;
  - art. 7 k.p.k. przez dowolną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego polegającą w szczególności na pominięciu przez sąd I instancji w swych rozważaniach, tych części zeznań D. B., K. K. i A. G., z których wynikało, że do nieprzekazania egzemplarzy umowy spółki partnerskiej doszło z uwagi na nieobecność W. R. i konieczność oczekiwania na złożenie przez niego podpisu na wszystkich egzemplarzach umowy;
  - art. 7 k.p.k. przez dowolną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego polegającą w szczególności na bezkrytycznym przyjęciu przez sąd I instancji zeznań K. K., A. G. i A. G., w zakresie gróźb i szantażu jakich rzekomo dopuścił się obwiniony;
3. na podstawie art. 438 pkt 1 i 1 a k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:

art. 64 ust.1 w związku z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 i art. 50 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. oraz art. 45 Konstytucji RP poprzez:

- pozbawienie obwinionego prawa do sądu w zakresie spornego roszczenia D. B. oraz przyjęcie, że odmowa zapłaty przez obwinionego stanowiła przewinienie dyscyplinarne,
- błędną kwalifikację prawną czynu - i przypisanie obwinionemu działań o charakterze ciągłym, trwałym w odniesieniu do punktów 1, 3 i 7 orzeczenia,
- wydanie przez Sąd I instancji orzeczenia przy braku jakichkolwiek dowodów na dopuszczenie się przez obwinionego zarzucanych mu czynów oraz poczynienia błędnych ustaleń w zakresie znamion czynów zarzucanych obwinionemu, a ponadto poczynienie ustaleń w oparciu o dywagacje i konfabulacje składu orzekającego odnoszące się do zasad doświadczenia życiowego oraz rozstrzygnięcia wszelkich wątpliwości w sprawie na niekorzyść obwinionego, co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego niewydania przez Sąd I instancji wyroku uniewinniającego, co powinien uczynić z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przez obwinionego zarzucanego mu czynów.

Ponadto - z ostrożności procesowej - obwiniony zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu na podstawie

art. 438 pkt. 4 k.p.k. rażąco niewspółmierność orzeczonych w pkt 1, 3, 7 i 8 kar pieniężnych oraz wymierzonej w pkt. 6 kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, w sytuacji braku rozważenia wszystkich okoliczności wpływających na dyrektywy wymiaru kary wymierzonej obwinionemu.

Mając na uwadze powyżej sformułowane zarzuty, obwiniony wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie go od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania OSD.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie. OSD prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie. Trafne są również rozważania zawarte w uzasadnieniu orzeczenia, które Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela i uznaje za własne.

Na podstawie art. 452 § 2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2, 3 i 5 k.p.k. Wyższy Sąd Dyscyplinarny oddalił wnioski dowodowe zawarte na stronach 22-24 odwołania obwinionego (k. 261 do 262 akt) albowiem w ocenie Sądu zgłoszone dowody z zeznań świadków K. M., M. B., A. G., A. N., O. J. oraz W. R. nie były zgłoszone przed Sądem I instancji pomimo, że składający mógł je powołać. Ponadto wszystkie złożone w odwołaniu wnioski dowodowe zostały złożone na okoliczności, które nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie oraz w sposób oczywisty zmierzały do przedłużenia postępowania.

Odnosząc się do zarzutów Obwinionego w pierwszej kolejności należy wskazać, iż całkowicie chybiony jest zarzut naruszenia treści art. 423 § 1 k.p.k. oraz art. 424 § 1-2 k.p.k. w zw. z art. 99a § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt. 1 ustawy o radcach prawnych, oparty na braku sporządzenia uzasadnienia orzeczenia na formularzu. Ustawa o radcach prawnych nie zawiera wyraźnie sformułowanego przepisu przewidującego taki wymóg. Oczywistym jest, że w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym w oparciu o przepisy tejże ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy KP.K. Odpowiednie stosowanie przepisów nie oznacza jednakże automatycznego stosowania tych przepisów wprost. W postępowaniu dyscyplinarnym nie jest zasadne sporządzanie uzasadnień wyroków na formularzu, o którym mowa w art. 99a k.p.k. Niniejsze zagadnienie stanowiło przedmiot obszernej opinii Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 2 lipca 2021 r., w której stwierdzono: Zarówno ratio legis wprowadzenia art. 99a k.p.k., specyfika odformalizowanych wymogów orzeczenia dyscyplinarnego, własny katalog sankcji dyscyplinarnych nie znajduje wystarczającej argumentacji, aby w postępowaniu dyscyplinarnym stosować formularze. Co więcej należy

stwierdzić, że stosowanie formularzy paradoksalnie mogłoby zwiększyć przewlekłość postępowania osłabić funkcję wychowawczą i prewencyjną orzeczeń oraz utrudnić prowadzenie kontroli instancyjnej (...). Tezy powyższej opinii Sąd podzielając w pełni uznaje za własne i z uwagi na to nie znajduje podstaw do przychylenia się do stanowiska obwinionego, iż doszło w tym zakresie do jakichkolwiek uchybień ze strony Sądu I instancji.

Ze względu na obowiązek uwzględniania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z urzędu bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 k.p.k. bez względu na granice zaskarżenia i podniesione zarzuty oraz na zakreślone w orzeczeniu przez Sąd dyscyplinarny I instancji ramy czasowe popełnienia przez obwinionego przewinień dyscyplinarnych rozważyć należy przedawnienie się ich karalności (art. 439 pkt 9 w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.).

Zgodnie z art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych (dalej „Urp”) w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat, a w przypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - trzy lata. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w momencie wydania przez rzecznika dyscyplinarnego postanowienia o wszczęciu dochodzenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt VI KS 1/18, Legalis nr 1766129; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 2016 r., sygn. akt SDI 58/15, Legalis nr 1508192). W przypadku przedawnienia karalności w trakcie postępowania dyscyplinarnego należy umorzyć takie postępowanie dyscyplinarne, stosując odpowiednio art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.11 (T. Niedziński, (w:) T. Scheffler (red.), Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Legalis 2018).

Z realiów czasowych sprawy wynika, że przypisane obwinionemu przewinienia objęte wnioskiem o ukaranie w zakresie punktów 2, 4, 5 i 6 zostały popełnione w okresie od 6 grudnia 2016 r. do 6 marca 2017 r. Postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte w dniu 18 października 2018 r. Wniosek o ukaranie obwinionego został skierowany do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych 28 stycznia 2020 r. Orzeczenie w pierwszej instancji zostało wydane przez ww. Sąd w dniu 22 czerwca 2021 r. W związku z odwołaniem obwinionego od tego orzeczenia nie ma ono charakteru prawomocnego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych („Wyższy Sąd Dyscyplinarny”) orzekał w tej sprawie w dniu 8 czerwca 2022 r. Poza dyskusją jest to, że od popełnienia zarzuconych obwinionemu czynów (punkty 2,4,5 i 6 wniosku o ukaranie) do daty orzekania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny upłynęło ponad pięć lat. Wobec powyższego przedawnienie przewinień w sprawie niniejszej nastąpiło w grudniu 2021 roku, w lutym 2022 roku i w marcu 2022 roku z uwagi na upływ 5 letniego terminu od dnia

popelnienia każdego z tych przewinień tj. w grudniu 2016 r., w lutym 2017 r. i marcu 2017 r. W przypadku stwierdzenia na etapie postępowania odwoławczego przedawnienia karalności, która nastąpiło podczas postępowania między instancyjnego, Wyższy Sąd Dyscyplinarny zobligowany jest do uchylecia wyroku pierwszej instancji i umorzenia postępowania z uwagi na treść art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. z zw. z art. 74¹ Urp. Wyższy Sąd Dyscyplinarny po stwierdzeniu zmateralizowania się - w trakcie postępowania drugo instancyjnego - ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., nie mógł wydać odmiennego rodzaju orzeczenia, o jakie wnosil obwiniony, tzn. o zmianie orzeczenia i uniewinnieniu obwinionego ewentualnie o uchyleciu orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi dyscyplinarnemu pierwszej instancji - z uwagi na przedawnienie karalności, nawet gdyby uznał racje obwinionego.

W dalszej kolejności obwiniony zaskarżonemu orzeczeniu szeroko zarzucił błędy w ustaleniach faktycznych mające wpływ na jego treść. Należy mieć na uwadze, że bład w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia to tzw. „bład braku”, czyli wynikający z niepełności postępowania dowodowego, bądź też „bład dowolności” będący następstwem przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (zob. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 06.02.2013 r., II AKa 395/12, LEX nr 1289604).

Wszelkie zarzuty obwinionego w tej materii można zbiorczo sklasyfikować, jako zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na wydaniu orzeczenia w oparciu o stan faktyczny ustalony odmiennie od twierdzeń obwinionego. Ze sformułowanymi zarzutami obwinionego nie sposób się jednak zgodzić. Sąd I instancji stan faktyczny ustalił w oparciu o cały materiał dowodowy, tj. zarówno znajdujące się w aktach sprawy dokumenty, jak i zeznania świadków. Dokonując ich wszechstronnej oceny doszedł do przekonania, że ich treść, skonfrontowana ze sobą, jest logiczna, spójna, a co za tym idzie walor wiarygodności może być im przyznany. Obwiniony w toku postępowania dyscyplinarnego nie zajął stanowiska wobec skierowanych przeciwko niemu zarzutów, korzystając konsekwentnie ze swego prawa do odmowy składania wyjaśnień.

Powyzsze nie stanowi w żadnej mierze o braku dowodów przeciwnych do twierdzeń obwinionego podniesionych w odwołaniu, które to twierdzenia w ocenie Sądu I instancji składają się na wersję wydarzeń całkowicie niewiarygodną nie znajdującą oparcia w dowodach i niezgodną z doświadczeniem życiowym. Zgodnie z regułą wyrażoną w art. 7 k.p.k. Sąd winien kształtować swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Nieuprawnione są zatem twierdzenia obwinionego jakoby w sprawie, nie wystąpiły dowody wystarczające na przypisanie mu popelnienia deliktów dyscyplinarnych. Dowody takie stanowiły znajdujące się w aktach sprawy dokumenty, które zostały ocenione przez

Sąd meriti swobodnie i jak wskazano, nie tyle w zgodzie z prawem, co wręcz według wynikających z niego obowiązków - również w oparciu o zasady doświadczenia życiowego. Nie stanowi to przejawu konfabulacji i dywagacji Sądu I instancji, co zasugerował obwiniony w treści odwołania.

Rozpatrując odwołanie Sąd, podobnie jak Sąd meriti, nie ma żadnych wątpliwości, że obwiniony był pomysłodawcą i realizatorem koncepcji prowadzenia kancelarii prawnej wspólnie z innymi osobami. Sama idea założenia spółki partnerskiej mieści się oczywiście w prawie, aczkolwiek dalsze zachowanie obwinionego, w tym zwodzenie współników, odsuwanie niektórych, nastawianie przeciwko sobie, przekazywanie nieprawdziwych informacji co do pozostałych współników, brak podjęcia jakichkolwiek działań w celu rejestracji spółki (projektu) po pobraniu od współników środków pieniężnych na rzekomy wkład - było już działaniem naruszającym szereg przepisów zarówno ustawy o radcach prawnych, Kodeksu Etyki Radcy Prawnego czy obowiązujących przepisów prawa. Obwiniony pobrał od D. B. kwotę 13.000 zł, która to kwota nie znajduje uzasadnienia w umowie spółki partnerskiej. Porozumienie z dnia 6 grudnia 2016 r. tej sytuacji ani nie usprawiedliwia ani nie sanuje. Projektodawcą zarówno umowy spółki jak i porozumienia zawartego z pokrzywdzonym D. B. był sam obwiniony i on kreował sytuację jako beneficjent tegoż przedsięwzięcia. Pokrzywdzony D. B. wypowiedział umowę spółki partnerskiej, której zresztą obwiniony nie zarejestrował i nigdy nie podjął współpracy ze spółką (...) Sp. z o.o. w (...), której właścicielem był obwiniony. Zdaniem WSD po stronie obwinionego ziścił się obowiązek zwrotu pobranych od D. B. środków pieniężnych. Obwiniony tego obowiązku do dnia dzisiejszego nie spełnił. Zarzut jakoby Sąd I instancji pozbawił obwinionego prawa do Sądu (do rozpoznania roszczenia cywilnego), bowiem sam rozstrzygnął o obowiązku jego zwrotu należy traktować jako całkowicie oderwany od stanu faktycznego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie ustaleń faktycznych objętych punktem 1. wniosku o ukaranie. W zakresie istoty sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które doprowadziły go do wniosku o sprawstwo i winie obwinionego. Sąd dokonując ustaleń faktycznych wziął pod uwagę cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny dowodów. Obwiniony dopuścił się czynu, za który prawidłowo wymierzona została mu kara pieniężna. Rodzaj kary w ocenie WSD jest adekwatny do charakteru przewinienia dyscyplinarnego a jej wysokość jest uzasadniona okolicznościami sprawy.

Nietrafione są twierdzenia obwinionego, zgodnie z którymi egzemplarze umowy spółki partnerskiej nie mogły być wydane bowiem zostały zniszczone na żądanie współników. Obwiniony zdaje się nie rozumieć istoty swego przewinienia dyscyplinarnego w zakresie pkt. 3

wniosku o ukaranie. Wspólnicy, którzy złożyli obwinionemu wypowiedzenia umowy spółki partnerskiej wzywali go do zwrotu umów czego obwiniony nie wykonał, mimo ciężącego na nim w tym zakresie obowiązku. Fakt braku zwrotu egzemplarzy umowy spółki partnerskiej potwierdził jednocześnie sam obwiniony załączając do odwołania printscreen z komunikatora Messenger, z którego jasno wynika, że strony komunikowały się w sprawie następczego wyrażenia zgody na zniszczenie egzemplarzy przedmiotowej umowy spółki, bowiem wcześniej nie zostały im one wydane (!). Gdyby obwiniony zwrócił egzemplarze umowy stronom nie zachodziłaby potrzeba ich zniszczenia. Obwiniony nie przedstawił jednak żadnego protokołu poświadczającego faktyczne zniszczenie wszystkich egzemplarzy umowy spółki partnerskiej. Tym samym Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie ustaleń faktycznych objętych punktem 3. wniosku o ukaranie. Działanie obwinionego w ocenie WSD niewątpliwie naruszało godność zawodu i było działaniem nielojalnym i niekoleżeńskim wobec pokrzywdzonych. Konieczność ponawiania przez pokrzywdzone próśb, wystosowywanie przez nie wezwań do obwinionego, ciągle zwodzenie albo brak reakcji ze strony obwinionego zasługuje na potępienie. W zakresie istoty sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które doprowadziły go do wniosku o sprawstwo i winie obwinionego. Sąd dokonując ustaleń faktycznych wziął pod uwagę cały zgromadzony materiał dowodowy, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny dowodów. Obwiniony dopuścił się czynu, za który prawidłowo wymierzona została mu kara pieniężna. Rodzaj kary w ocenie WSD jest adekwatny do charakteru przewinienia dyscyplinarnego a jej wysokość jest uzasadniona okolicznościami sprawy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie ustaleń faktycznych objętych punktem 7. wniosku o ukaranie. Działanie obwinionego w ocenie WSD niewątpliwie naruszało godność zawodu i było działaniem nielojalnym i niekoleżeńskim wobec pokrzywdzonych. Brak zwrotu pokrzywdzonym - adwokat A. G. oraz radcy prawnemu A. J. G. zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu mimo wystosowanych wezwań jest postępowaniem nielicującym z godnością zawodu radcy prawnego. W zakresie istoty sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które doprowadziły go do wniosku o sprawstwo i winie obwinionego. Sąd dokonując ustaleń faktycznych wziął pod uwagę cały zgromadzony materiał dowodowy, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny dowodów. Obwiniony dopuścił się czynu, za który prawidłowo wymierzona została mu kara pieniężna. W tym miejscu Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że obwiniony winien swoje obowiązki zawodowe wykonywać rzetelnie, uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami. W niniejszym stanie faktycznym zaistniały zatem przesłanki uzasadniające

wymierzenie kary pieniężnej.

Odnosnie zarzutu co do punktu 8. orzeczenia Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne. OSD w oparciu o wydruk danych zawartych w CEIDG ustalił, że obwiniony prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w (...) przy ul. (...) i jedynie taka formę i adres wykonywania zawodu zgłosił OIRP. Obwiniony czterokrotnie zawieszał i wznawiał prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą (I. zawieszenie: 01.09.2016r./wznowienie: 04.11.2016r., II. zawieszenie: 31.12.2016r./ wznowienie: 07.03.2017, III. zawieszenie: 30.12.2017r./wznowienie: 01.10.2019r., IV. zawieszenie: 01.12.2019r./ wznowienie: 07.01.2020r.). Odwołanie obwinionego w tym zakresie nie zasługiwało zdaniem WSD na uwzględnienie z przyczyn wskazanych poniżej. Czyniąc zadość stosownym wymogom procesowym przewidzianym dla postępowania odwoławczego, zgodnie z treścią przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, należy ustosunkować się do podniesionych w rozpoznawanym środku odwoławczym zarzutów. Zarzuty odwołania obwinionego, wywiedzione do punktu 8. orzeczenia nie zasługują jednak na uwzględnienie. Istota zarzucanego obwinionemu czynu sprowadzała się do przyjęcia tak przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP, jak i przez Sąd I instancji, iż zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych - radca prawny obowiązany jest zawiadomić radę właściwej okręgowej izby radców prawnych o podjęciu wykonywania zawodu i formach jego wykonywania, o adresie i nazwie kancelarii lub spółki oraz podać adres do doręczeń. Radca prawny ma obowiązek niezwłocznie zawiadamiać o każdej zmianie tych danych – w tym jak błędnie przyjął Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP - o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej w rozumieniu art. 14a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.). Wyższy Sąd Dyscyplinarny na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego stwierdził dopuszczenie się deliktu dyscyplinarnego przez obwinionego nie poprzez zaniechanie przez obwinionego zgłaszania zawiesznień i wznowień działalności, tylko brak przez obwinionego zgłaszania zmian co do formy, nazwy i adresu wykonywanego przez niego zawodu, bowiem obwiniony m.in. w okresie zawieszenia działalności prowadził dalej działalność prawniczą pod firmą (...) Firm pod adresem przy ul. (...) oraz poprzez zakupioną przez siebie spółkę kapitałową (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) przy ul. (...). WSD w tym miejscu wskazuje, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego - przedsiębiorca w okresie zawieszenia działalności (art. 14a ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) nie traci statusu osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą. Przedsiębiorca w okresie zawieszenia nie może wprawdzie wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z tej działalności, nie podlega też obowiązkowo ubezpieczeniom

społecznym (art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), jednakże nadal pozostaje przedsiębiorcą. WSD uznał zatem, iż działanie obwinionego wypełniało dyspozycję popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 3 ustawy o radcach prawnych. WSD na podstawie zebranego materiału ustalił ponadto, że nazwa i logo używane przez profil (...) Firm są łudzaco podobne do nazwy i logo kancelarii obwinionego, co najwyraźniej jest praktyką tolerowaną przez obwinionego, podobnie jak zamieszczenie jego wizerunku na tymże profilu, a ponadto obwinionego z profilem łączą inne elementy, takie jak tożsamość adresu prowadzonej działalności. Ponadto wskazać należy na przyjęty przez obwinionego naganny model wykonywania zawodu radcy prawnego, naruszający obowiązujący porządek prawny. Radca prawny nie może być współnikiem tego rodzaju spółki (kapitałowej), nawet jeśli sam nie wykonuje w niej czynności zawodowych, czy to na jej rzecz, czy jej klientów. Nie może bowiem obchodzić prawa, czyli zakazu świadczenia pomocy prawnej w formie spółki kapitałowej, jeśli byłaby ona świadczona przez innych radców lub adwokatów. Jeśli spółka ta świadczyłaby pomoc prawną wyłącznie za pośrednictwem prawników, którzy nie mają uprawnień radcowskich i adwokackich, to argumentem za zakazem pełnienia funkcji współnika byłoby przyzwalanie w ten sposób na działalność konkurencyjną wobec innych radców podmiotowi, który nie ma żadnych wynikających z etyki zawodowej ograniczeń w działaniu na rynku usług prawniczych. Ponadto radca prawny nie może być współnikiem kapitałowej spółki prawniczej, nawet jeżeli nie wykonuje stale lub okresowo zawodu, ale jest wpisany na listę radców, należy bowiem wciąż do samorządu i obowiązuje go Kodeks Etyki Radcy Prawnego, także w działalności poza zawodowej, biznesowej, tym bardziej związanej z rynkiem usług prawniczych.

Obwiniony do października 2018 roku był udziałowcem i prezesem zarządu w spółce (...) Sp. z o.o., która w PKD miała wpisaną działalność prawniczą. W tym miejscu rodzi się pytanie, czy radca prawny może być członkiem organów prawniczych spółek kapitałowych? Odpowiedź jest jednoznaczna - nie może być - ani w sytuacji, gdyby miał świadczyć pomoc prawną na rzecz, czy to spółki czy jej klientów, ani też gdyby ograniczył się do czynności prowadzenia spraw lub nadzorczych w tejże spółce. Argumentem przeciw jest także i to, że mogłoby to być przez niego wykorzystywane do pozyskiwania własnych klientów obsługiwanych poza tą spółką. Ponadto radca prawny nie może zezwalać na wykorzystywanie swojego nazwiska i informacji o doświadczeniu zawodowym w celu marketingu usług świadczonych przez prawnicze spółki kapitałowe, albowiem takie przyzwolenie radcy byłoby współdziałaniem ze spółką, która postępuje sprzecznie z art. 8 ustawy o radcach prawnych, a ponadto mogłoby to być uznane za drogę do pozyskiwania przez radcę prawnego własnych klientów. Kodeks etyczny zakazuje sprzecznego z prawem informowania i pozyskiwania klientów, ale obwiniony zdaje się

kompletnie nie zważać na ograniczenia prawne w tym zakresie, o moralnych aspektach takiego zachowania nie wspominając. Tym samym w ocenie WSD obwiniony dopuścił się czynu, za który prawidłowo wymierzona została mu kara pieniężna. W niniejszym stanie faktycznym zaistniały zatem przesłanki uzasadniające wymierzenie kary pieniężnej.

Powyższe rozważania przekładają się również na negatywną ocenę zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego w postaci naruszenia art. 7 k.p.k. przez dowolną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego oraz dalszych zarzutów z obszaru prawa procesowego. Wobec istniejącego w sprawie materiału dowodowego, na podstawie którego można dokonać ustaleń faktycznych odmiennych od twierdzeń obwinionego, zarzuty takie należy ocenić jedynie jako domaganie się od Sądu wyboru wersji najbardziej korzystnej dla obwinionego.

Sąd nie podziela również stanowiska Obwinionego odnośnie braku rozważenia wszystkich okoliczności wpływających na dyrektywy wymiaru wymierzonej kary, a co za tym idzie nie przychyła się do zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonych kar. Sąd I instancji wymierzając kary wziął pod uwagę wszystkie okoliczności, w tym te, że przewinienia dyscyplinarne zostały przez obwinionego bezsprzecznie popełnione.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uchylił pkt 11. orzeczenia, w którym Sąd I instancji wymierzył obwinionemu karę łączną nagany, gdyż wobec uchylenia pkt. 4 i 5 orzeczenia, umorzeniu podlegało postępowanie w tym zakresie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zmienił pkt 10. zaskarżonego orzeczenia, gdyż wobec utrzymania orzeczeń co do kar pieniężnych orzeczonych w pkt. 1,3,7 i 8 zastosowanie znajduje dyspozycja art. 651 ust. 1 ustawy o radcach prawnych co do wymiaru kary łącznej.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zmienił pkt 9. zaskarżonego orzeczenia wobec uchylenia pkt. 6 orzeczenia Sądu instancji i utrzymania wymierzonych obwinionemu w pkt. 1, 3, 7 i 8 kar pieniężnych stosując tym samym dyspozycję art. 65 ust. 2a ustawy o radcach prawnych.

Z powyższych względów Wyższy Sąd Dyscyplinarny, nie widząc podstaw do wzruszenia orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w zakresie czynów, których karalność nie uległa przedawnieniu, w ślad za nim uznał, że wymierzone kary dyscyplinarne są adekwatne do okoliczności popełnionych czynów oraz postawy obwinionego i orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach zostało oparte o art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych, w związku z § 1 ust. 1 pkt i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.